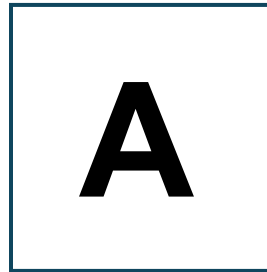

Цифрова компетентність та вирішення проблем: навички комунікації та співпраці

Модуль 3: Безперервне навчання за допомогою онлайн-курсів

Трансформація освіти через цифрові технології

Чому це важливо?

Цифрова трансформація освіти, прискорена глобальними викликами, вивела онлайн-навчання з нішевого сегменту в мейнстрім. Йдеться не просто про перенесення традиційних лекцій в онлайн, а про фундаментальні зміни в педагогічних підходах, доступі до знань та концепції навчання впродовж життя (**Lifelong Learning - LLL**). Платформи як Coursera, Prometheus та інші відіграють ключову роль у демократизації освіти та підвищенні її доступності.

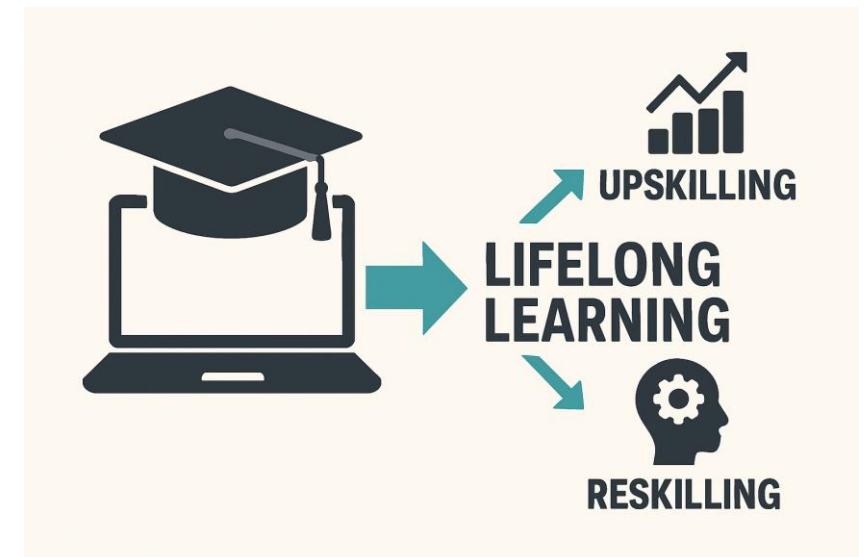

Ключовими елементами процесу цифровізації освіти є:

- **Масові відкриті онлайн-курси (MOOCs):** Курси, розраховані на необмежену кількість учасників, що пропонують відкритий доступ через Інтернет.
- **Малі приватні онлайн-курси (SPOCs - Small Private Online Courses):** Часто використовуються в корпоративному секторі або як частина змішаного навчання в університетах, з меншою кількістю студентів та більшою взаємодією.
- **Відкриті освітні ресурси (OER - Open Educational Resources):** Навчальні матеріали, що знаходяться у вільному доступі та можуть вільно використовуватися, адаптуватися та поширюватися. Європейська Комісія активно підтримує розвиток OER через такі ініціативи, як портал Open Education Europa.

Вимоги ринку праці

- Інтеграція онлайн-курсів є важливою для **апскілінгу (upskilling)** – здобуття нових навичок, та **рескілінгу (reskilling)** – перекваліфікації, що є критичним в умовах швидкозмінного ринку праці.

Ландшафт освітніх онлайн-платформ

•Глобальні лідери:

- Coursera
- edX

•Провідні Європейські платформи:

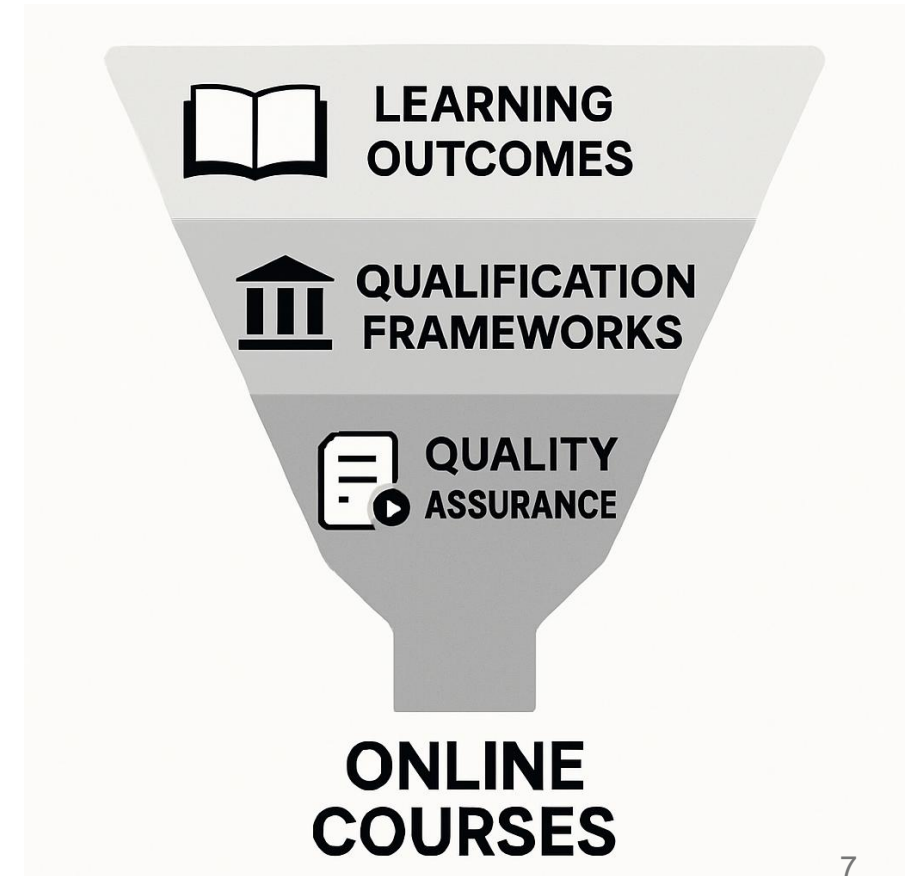
- Udemу (США)
- FutureLearn (Велика Британія)
- FUN MOOC (Франція)
- Miríadaх (Іспанія)
- iversity (Німеччина)
- OpenupEd (Партнерство EADTU)

•Українські платформи: Prometheus та ін.

B

Методологія вибору та оцінки якості онлайн-курсів

Критерії вибору курсів

При виборі онлайн-курсів для інтеграції в навчальний процес рекомендується враховувати:

- **Відповідність програмі навчання:** Курс повинен доповнювати або поглиблювати знання за навчальною програмою.
- **Акредитація та репутація:** Походження курсу від авторитетної установи.
- **Актуальність матеріалу:** Дата останнього оновлення та відповідність сучасним тенденціям.
- **Тривалість та інтенсивність:** Узгодження з навчальним графіком студентів.
- **Мова викладання:** Доступність для цільової аудиторії.
- **Оцінки та відгуки:** Рейтинг курсу та відгуки попередніх студентів.

Узгодження з результатами навчання (**Learning Outcomes**) та кваліфікаційними рамками

- Курс повинен чітко відповідати **результатам навчання (Learning Outcomes)**, визначеним для конкретної дисципліни або освітньої програми. Ці результати описують, що студент повинен знати, розуміти та вміти робити після завершення навчання.
- Важливо співвідносити рівень курсу з **кваліфікаційними рамками**:
 - Європейська рамка кваліфікацій (EQF)
 - Національна рамка кваліфікацій (NQF)
 - Забезпечення прозорості та порівнянності.

Co-funded by
the European Union

Забезпечення якості (Quality Assurance)

- **Акредитація провайдера:** Визнання установи.
- **Європейські стандарти якості:** Звертайте увагу на курси, що пройшли зовнішню оцінку якості. Наприклад, ініціативи як **Excellence label** від EADTU або відповідність стандартам **ENQA** (European Association for Quality Assurance in Higher Education).
- **Педагогічний дизайн:** Структура, методи, інтерактивність.
- **Актуальність та наукова обґрунтованість контенту:** Перевірка дат оновлення, посилань на сучасні дослідження.
- **Мікрокваліфікації (Microcredentials):** Підтвердження конкретних навичок.
- **Відкриті освітні ресурси (OER):** Використання та адаптація.

Реєстрація, доступність та користувацький досвід

- **Інтероперабельність та SSO (Single Sign-On):** Інтеграція університетських системи з освітніми платформами через механізми єдиного входу, наприклад, використовуючи інфраструктуру **eduGAIN**, використовуючи свої університетські облікові записи.
- **Користувацький досвід (UX - User Experience):** Інтуїтивність, підтримка.
- **Веб-доступність (Accessibility):** відповідність стандартам **WCAG (Web Content Accessibility Guidelines)**, щоб забезпечити рівні можливості для всіх студентів, включаючи осіб з інвалідністю.

Інструменти пошуку курсів

[Class Central](#) — агрегатор онлайн-курсів з різних платформ

[Coursera Search](#) — розширений пошук на Coursera

[Prometheus Категорії](#) — каталог курсів за категоріями

[Дія. Цифрова освіта](#) — національна платформа з цифрової грамотності

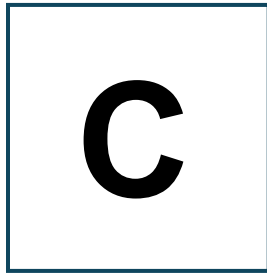
[European MOOC Consortium](#) — консорціум європейських MOOC-платформ

Реєстрація та навігація на освітній платформі Coursera

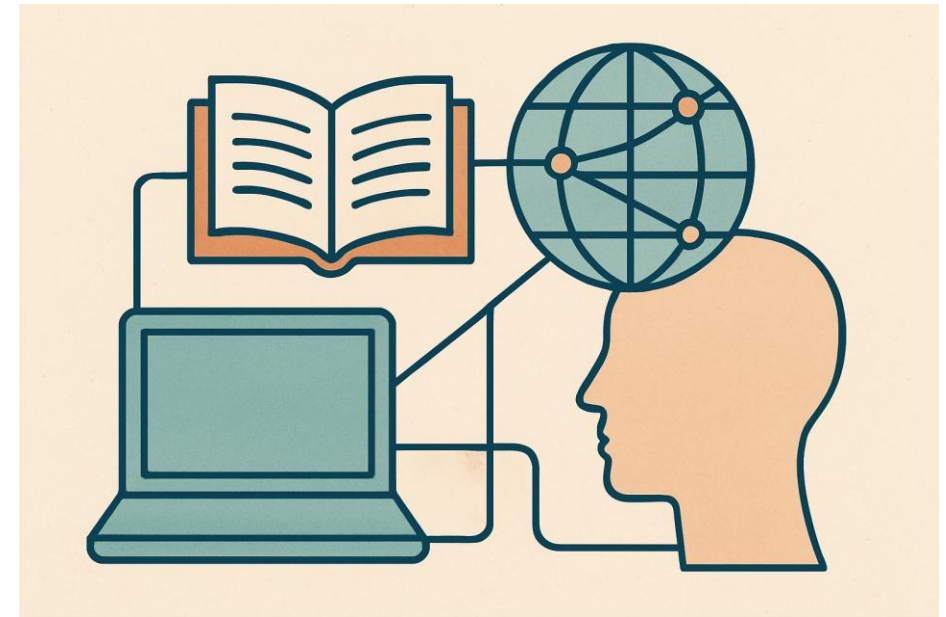
- Перейдіть на [сторінку реєстрації](#)
- Створіть обліковий запис через електронну пошту або соціальні мережі
- Заповніть профіль, вказавши освітні цілі
- Для доступу до платних курсів можна:
 - Оформити підписку Coursera Plus
 - Подати заявку на [фінансову допомогу](#)
 - Використати університетську підписку через Coursera for Campus

Реєстрація та навігація на освітніх платформах Prometheus

- Відвідайте сайт [Prometheus](#)
- Натисніть "Зареєструватися" та створіть обліковий запис
- Більшість курсів доступні безкоштовно
- Для отримання верифікованого сертифіката потрібно пройти підтвердження особи

Ефективне онлайн-навчання

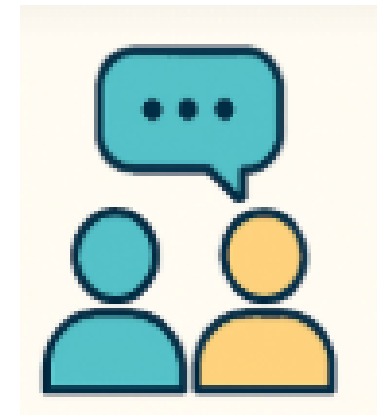
Педагогічні моделі в онлайн-середовищі

- **Конструктивізм:** Студенти активно конструюють знання через виконання завдань, участь в обговореннях, реалізацію проектів.
- **Конективізм:** Теорія навчання для цифрової епохи, що наголошує на важливості зв'язків та мереж у процесі навчання.
- **Соціальне навчання:** Використання форумів, групових проектів, взаємного оцінювання (peer assessment) для спільного здобуття знань.

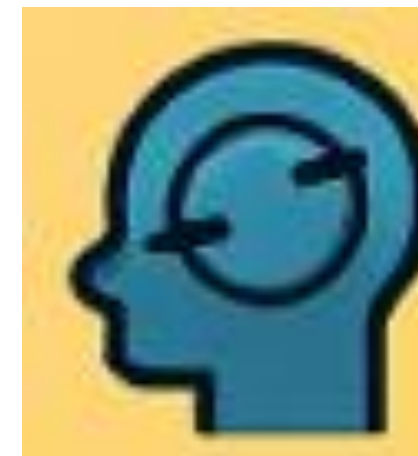
Підтримка слухачів (Learner Support)

- **Тьюторство та менторство:** Наявність викладачів, асистентів або менторів для відповідей на питання та надання зворотного зв'язку.
- **Навчальні спільноти (Learning Communities):** Створення середовища для взаємодії між студентами, обміну досвідом та взаємодопомоги.

Стратегії успішного навчання

- **Планування та регулярність:** Виділіть фіксований час для навчання (рекомендовано 4-6 годин на тиждень).
- **Активне навчання:** Робіть нотатки, беріть участь у форумах, створюйте власні проєкти.
- **Групове навчання:** Створіть навчальну групу для обговорення матеріалів.
- **Практичне застосування:** Шукайте можливості застосувати отримані знання на практиці.

Подолання типових проблем

- **Прокрастинація:** Використовуйте техніку "Pomodoro" (25 хвилин навчання, 5 хвилин перерви).
- **Складний матеріал:** Шукайте альтернативні пояснення, використовуйте додаткові ресурси.
- **Технічні проблеми:** Зверніться до технічної підтримки платформи або використовуйте форуми.

Методи оцінювання (Assessment Methods)

- **Формувальне оцінювання (Formative):**
Моніторинг прогресу (квізи, завдання).
- **Підсумкове оцінювання (Summative):**
Фінальні іспити, проекти.
- **Онлайн-прокторинг:** Забезпечення академічної доброчесності.
- **Взаємне оцінювання (Peer Assessment):**
Розвиток критичного мислення.

ASSESSMENT METHODS FOR ONLINE COURSES

FORMATIVE
ASSESSMENT

SUMMATIVE
ASSESSMENT

ONLINE
PROCTORING

PEER
ASSESSMENT

D

**Інструменти моніторингу,
персоналізації, сертифікації та
верифікації навчання**

Моніторинг прогресу та персоналізація

- **Аналітика навчання (Learning Analytics Dashboards - LADs):** Візуалізація даних для студентів та викладачів.
- **Персональні навчальні середовища (PLE - Personal Learning Environments):** Формування власного освітнього простору.
- **Саморегульоване навчання (Self-Regulated Learning - SRL):** Ключ до успіху.

Системи планування

Рекомендовані методики:

- **Метод Канбан:** Візуалізація робочого процесу на дошці з колонками "Потрібно зробити", "В процесі", "Завершено".
- **Техніка Ейзенхауера:** Пріоритизація завдань за терміновістю та важливістю.
- **Спринт-планування:** Планування навчання короткими інтенсивними періодами (1-2 тижні).

Вбудовані інструменти платформ

- **Coursera Dashboard:** Відображає прогрес по всіх курсах, дедлайни та оцінки.
- **Prometheus Особистий кабінет:** Показує завершені модулі та загальний прогрес.

Зовнішні інструменти управління часом

- [Trello](#) — дошки для організації навчальних завдань
- [Notion](#) — комплексна система для управління навчанням
- [Todoist](#) — планувальник завдань з нагадуваннями
- [Forest](#) — додаток для боротьби з відволіканнями

Сертифікація та верифікація

- **Цифрові бейджі (Digital Badges / Open Badges):** Портативне підтвердження навичок.
- **Мікрокваліфікації:** Гнучкий формат сертифікації.
- **Europass Digital Credentials:** Захищений цифровий формат кваліфікацій в ЄС.
- **Блокчейн:** Для безпечної верифікації сертифікатів.

Типи сертифікатів

На Coursera:

- **Course Certificate:** За проходження окремого курсу (вартість ~\$49-99)
- **Specialization Certificate:** За серію пов'язаних курсів
- **Professional Certificate:** За програми професійної підготовки
- **MasterTrack Certificate:** Частина магістерської програми, яку можна зарахувати в університеті

На Prometheus:

- **Сертифікат про проходження:** Безкоштовний електронний сертифікат
- **Верифікований сертифікат:** З підтвердженням особи (вартість ~200-500 грн)

Перевірка автентичності сертифікатів

- Coursera:** Кожен сертифікат має унікальний URL та QR-код для перевірки на coursera.org/verify
- Prometheus:** Сертифікати містять унікальний код верифікації, який можна перевірити на сайті платформи

Додавання сертифікатів до резюме та LinkedIn

- Додайте сертифікати до розділу "Освіта" або "Сертифікати" у LinkedIn
- Підключіть обліковий запис Coursera до LinkedIn для автоматичного додавання
- Використовуйте цифрові бейджі (особливо від Coursera)

Інтеграція знань: типи навчання

- **Формальне (Formal):** В освітніх установах (дипломи).
- **Неформальне (Non-formal):** Структуроване, поза формальною освітою (онлайн-курси).
- **Інформальне (Informal):** Повсякденне, неструктуроване.
- **Визнання попереднього навчання (RPL / RVA / VAE):** Оцінка знань з усіх типів навчання.

Моделі інтеграції

Доповнення основних курсів: Використання онлайн-курсів як додаткових матеріалів до основних предметів.

Змішане навчання (Blended Learning): Комбінування традиційних занять з онлайн-компонентами.

Перевернутий клас (Flipped Classroom): Студенти вивчають теорію онлайн, а практичні заняття проводяться в аудиторії.

Повна заміна: В окремих випадках онлайн-курс може повністю замінити традиційний предмет.

Практичне застосування набутих знань

Проектне навчання: Застосування знань з онлайн-курсів для вирішення реальних проблем.

Дослідницька робота: Використання матеріалів для курсових та дипломних робіт.

Практичні завдання: Адаптація завдань з онлайн-курсів для аудиторної роботи.

Групові презентації: Представлення ключових концепцій з онлайн-курсів іншим студентам.

Зарахування результатів та кредити

- **ECTS (Європейська система трансферу кредитів):** Ключ до визнання.
 - Базується на навчальному навантаженні (workload).
 - Перезарахування кредитів ECTS: До 25% кредитів освітньої програми можуть бути перезараховані за результатами неформальної освіти.
 - Зарахування окремих модулів: Можливість зарахування частини дисципліни.
 - Визнання як вибіркової дисципліни: Включення онлайн-курсу до переліку вибірових дисциплін.
- **Додаток до диплома (Diploma Supplement):** Відображення зарахованих курсів.
- **Інституційні політики:** Чіткі правила зарахування.
- **Змішана мобільність (Blended Mobility) в Erasmus+:** Фізична + віртуальна компонента.

Приклади та ініціативи в Європі

- **European MOOC Consortium (EMC):** Стандарти якості, інновації.
- **EADTU:** Короткі навчальні програми (SLPs).
- **Національні стратегії цифрової освіти.**
- **Університетські консорціуми:** Спільні курси та програми.

